

После пожар: опасности од азбест

Информации за заедницата

Овие информации се наменети за жителите и сопствениците на имоти зафатени со шумски и полски пожари. Нивна цел е да се одговори на изразите на загриженост во врска со азбестните влакна и треба да се читаат заедно со други информации за азбестот, дадени на крајот од овој информативен лист.

Како да знам дали има азбест на мојот имот?

Азбестот често се користел во сите видови градби (вклучувајќи ги куќите и помошните објекти) изградени пред 1990 година. Тој најчесто се користел како азбестен цемент (asbestos cement - AC) во ѕидови и покриви, подлоги на подови, стреи и оџаци, и исто така во винилни подни плочки и како подлога за линолеум.

Дали азбестот е опасен?

Азбестно-цементни градежни производи обично содржат 5-15 проценти азбест по тежина. Од средината на 1980-тите години, цементните плочи (cement sheeting) што се произведуваат во Австралија воопшто не содржат азбест. Ако мислите дека материјалот е произведен пред 1990 година, има основи да се смета дека тој содржи азбест и, општо земено, не е потребно тестирање. Азбестот во овие производи е цврсто врзан затоа што тие содржат цемент и се компресирани при производството.

Голем број проучувања покажаа дека нивото на опасни влакна што сами од себе се ослободуваат од овие производи е многу ниско. Меѓутоа, за време на активности како што се машинското сечење, полирањето и дупчењето, азбестни влакна може да се распрснат во воздухот и луѓето да ги вдишат. Затоа не ги правете тие активности со овие производи без советување со специјалисти.

Азбестните влакна се опасни по здравјето кога се вдишуваат во белите дробови. Влакната што остануваат прицврстени на цементот или во пепелта и отпадоците настанати во пожар, не претставуваат ризик за луѓето кои влегуваат во опожарената зграда или за населението, под услов влакната не се поместат и потоа вдишат.

Мојата куќа е оштетена во пожар. Дали сум изложен на опасност од азбестни влакна?

Истражувањата покажаа дека пожарите во куќи кои содржат материјали со азбест не создаваат количество на азбестни влакна во околното подрачје толку големо за да биде опасно по здравјето. Тоа е затоа што за време на пожар количеството на азбестни влакна што се ослободуваат во воздухот е релативно ниско.

Меѓутоа, грутки азбест и азбестни влакна може да останат на имотот и да создадат ризик ако пепелта и шутот се поместат и вдишат.

Ако само посетувате некој имот, **но не го расчистувате**, може да носите заштитен комплет (protective kit) за да се намали изложеноста на прашина во воздухот и други опасности во опожарени куќи. Заштитни комплекти за сопственици на куќи зафатени со пожар може да земете од вашата општина.

Ако материјали што содржат азбест изгореле на вашиот имот или за нешто не сте сигурни, можете да ангажирате стручњак овластен за отстранување на азбест да го расчисти теренот. Тоа може да се организира преку вашата општина.

Повеќе информации

Better Health Channel 2016, *Азбестот и вашето здравје (Asbestos and your health)*

www.betterhealth.vic.gov.au/health/healthyliving/asbestos-and-your-health

enHealth 2013, *Азбест: Водич за станари и јавноста (Asbestos: A guide for householders and the general public)*

www2.health.vic.gov.au/public-health/environmental-health/environmental-health-in-the-home/asbestos-in-the-home

Noel Arnold & Associates 2006, *Извештај за истражувањето на ефектите на пожар врз загадувањето со азбестни влакна (Report on the investigation of the effect of fire on asbestos fibre contamination)*

www2.noel-arnold.com.au/content/uploads/pdfs/Articles/Fire/Asbestos%20info%20for%20web.pdf

Информативни листови за заедницата во врска со шумски и полски пожари

www2.health.vic.gov.au/emergencies/emergency-type/natural-disasters/bushfire-factsheets

За повеќе информации и совети јавете се на одделот за здравје на околината при вашата општина.

Одобрила и објавила Владата на Викторија, 1 Treasury Place, Melbourne.

© Држава Викторија, Department of Health and Human Services, февруари 2016.